

# אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

6

**דקסבר.** הוא הנחל : ככל חזקין אלל דיקס. ואפילו עס הארץ  
ובדבר שהוא מוחזק חזר מחזקין ליה שלא עבר זמנו עד  
שעשאוהו : **דסניא חזר.** הנאמן על המעשרות ומת והניח מגורה  
מלילה פירות אפילו הן בני יומן שנתמרחו היום הרי הן בחזקת  
תורה אור מחזקנים דודאי לא ילא מתחת ידו

לאו משום דחזקתו בדוק דקסבר הכל חברים  
הם אצל בדיקת חמץ \*דחניא \*חבר שמת  
והניח מגורה מליאה פירות אפי' הן בני יומן  
הרי הן בחזקת מתוקנים ומכא דילמא שאני  
הבא משום דקאמרי הני אטו אמירה דהני  
מידי מששא אית ביה אלא מאי דחזקתו  
בדוק האי הכל נאמנים כל הבתים בחזקת  
בדוקין בארבעה עשר מיבעי ליה אלא מאי  
משום אמירה דהני הא לא אמרי הני לא  
תפשוט מיניה דאין חזקתו בדוק לא לעולם  
אימא לך \*חזקתו בדוק והבא במאי עסקינן  
דמחזקין לן דלא בדק וקאמרי הני בדקניה  
מהו דתימא לא להימנינהו רבנן קמ"ל כיון  
דבדיקת חמץ מדרבנן הוא \*דמדאורייתא  
בביטול בעלמא סגי ליה הימניהו רבנן  
בדרבנן : איבעיא להו המשכיר בית לחבירו  
בחזקת בדוק ומצאו שאינו בדוק מהו מי  
הוי כמקח טעות או לא תא שמע דאמר  
אביי \*לא מיבעיא באתרא דלא יהבי אגרא  
ובדקו דניחא ליה לאיניש לקוימי מצוה  
בגופיה אלא אפילו באתרא דיהבי אגרא  
ובדקו \*דניחא ליה לאיניש לקוימי מצוה  
בממוניה : \*תנן התם ר"מ אומר אוכלין כל  
חמש ושורפין בתרלת שש ר' יהודה אומר  
אוכלין כל ארבע ותולין כל חמש ושורפין  
בתרלת שש דכולי עלמא מיהא חמץ מישש  
שעות ולמעלה אסור מנלן אמר אביי תרי  
קראי כתיבי כתיב \*שבעת ימים שאור לא  
ימצא בבתיכם וכתיב \*אך ביום הראשון  
תשביתו שאור מבתיכם הא כיצד \*לרבות  
ארבעה עשר לביעור ואימא לרבות לילי  
חמשה עשר לביעור דסלקא דעתך אמינא  
ימים כתיב ימים אין לילות לא קא משמע  
לן אפילו לילות ההוא לא איצטריכא ליה  
דהא

לאו משום דחזקתו בדוק. תימה מאי ס"ד דלי  
חזקתו בדוק. תימה מאי ס"ד דלי חזקתו בדוק  
אם כן מה לריך לאמירה דהני כלל ואומר ר"י דמיידי  
כגון שבעל הבית בעיר אפי' חזקתו בדוק כיון דליתיה בעיר  
לריך לישאל הימנו ולהסי מהני אמירה דהני דלא שאלין אפי'

דגבי טבל סמכין לחזקת חבר ואין  
לריך אפילו לישאל היינו משום דכיון  
ששולט לו לאכול מסתמא חזקה  
שלא יבא ילדי משול אכל גבי דיקה  
אפילו לא יהיה בדוק לא יהיה כל כך  
מכשול לך לריך לישאל אם הוא  
בעיר ומסוק אי חזקתו בדוק כל  
הבית בחזקת בדוקין מיבעי ליה  
וממילא ידעינן דאמירה דהני מהני  
ואין לריך לישאל הימנו אפילו אם  
הוא בעיר ועוד פירש ר"י דס"ד  
דליידי דאמרי הני לא היה בדוק  
ואין בדקת דלי חזקתו בדוק מהימני  
מנו דלי צבי שחקי אכל אי אין  
חזקתו בדוק אלא מהימני ופריך  
אי הכי כלל בחזקת בחזקת בדוקין  
מיבעי ליה דממילא ידעינן דמהימני  
במנו : **מדאורייתא** צביטול  
בעלמא סגי. פי' בקונטרס מדכתיב  
תשביתו ולא כתיב תבערו אלמא  
השבתה בלב היא וקשה לר"י דהאי  
השבתה הבערה היא ולא ציטול  
דתימא בשמעתין דר"א אין לריך  
הרי הוא אומר תשביתו וממילא  
להבערה שהיא אכ מלאכה ועוד  
תשביתו אמרינן לקמן מחך חלק  
שהוא משש שעות ולמעלה ואחר  
איסורא לא מהני ציטול ואומר ר"י  
דמדאורייתא צביטול בעלמא סגי  
משמע דמחר צביטולו הוי הפקר  
**ולא מרשנו** ומותר מדקאמרין  
אכל חמה ורחה של אחרים וכל  
גבוה ואל דאמרין בנדרים (דף מה).  
הפקר צפי שלשה מדאורייתא אין  
לריך : **הימניהו** רבנן בדרבנן.  
אף על גב דכל דבר שהוא בידם  
מהימנין להו לנשים ועבדים ואפילו  
מדאורייתא דמעשים בכל יום שאנו  
מאמינים לאלה ועוד על השחיטה  
ועל הנקיור ופ' המדיר (כתובות עב).  
(ושם) גבי מאכילתו שאינו מעשר

כא א מיי"ט מלמדת  
מסכת סו"ט :  
בב ב מיי"ט ס"ב מהל'  
חמץ ומצוה ס"ג יו  
סנה ענין לך ע"ש  
א"ר מ' ס"ג ס"ג :  
כג ג מיי"ט ס"ג יו  
טובע' א"ר ס"ג  
ס"ד :  
כד ד מיי"ט ס"ג הלכה  
יו טובע' א"ר ס"ג  
ס"ה :

## רבינו חננאל

לאו משום דחזקתו בדוק  
וקסבר הכל חברים אצל  
ביעור חמץ ותניא חבר  
שבת הניח אפילו הן  
סליאה פירות אפילו הן  
בני יומן הרי הן בחזקת  
מתוקנים דהיינו לא אלא  
משום דאמרי הני  
הדרגין ומקמינן לעולם  
כי האי גוונא חזקתו בדוק  
והא דחניא הכל נאמנים  
על ביעור חמץ כגון  
דמוחקין לן במאי בותא  
דלא ברוך ואמרי הני  
דבדיק (נטינא) [צ"ל  
נאשנין] כיון דבדיקת  
חמץ מדרבנן היא דאי  
מדאורייתא בביטול  
בעלמא סגי לא הימניהו  
רבנן דהיינו  
ועבדים וקמינן בסליאה  
דהיינו מדרבנן ותרתי :  
המשכיר בית לחבירו  
בחזקת בדוק ונמצא  
שאנו בדוק כי הוא  
גוונא מקח טעות הוא  
או לא ושפתא אביי דלא  
היי מקח טעות דניחא  
ליה לאיניש לפעבר  
מצוה בסבטניה וכל שכן  
בנפיה : וכולי עלמא  
הפקר ביד משש שעות  
ולמעלה אסור מדאורייתא  
מנא לן ופשיטא לא אביי  
הפקר אלא שפעתא והאי  
דאביי שייכא בדר' וימי  
הגלילי כדבעינן לסייע  
קמן שנאמר (שמות יט)  
שבעת ימים שבת  
יומי וז' ואי אפשר  
לומר זה ביום הראשון  
ביום שבת הראשון והא  
וביום הראשון אחר  
מצוה ושבתות שאור  
שנאמר שבעת ימים  
שאור לא ימצא בבתיכם  
ואי אפשר לומר נמי  
השבתות שאור לילי מ"ז  
הוא משום דביום  
הראשון תשביתו שאור  
בתיבולא בלילה ששעי'  
הוא ביום הראשון קודם  
יום טוב הראשון הוא  
והוא איתקש השבתות  
שאור לאבילת (מצה)  
[צ"ל חמץ] שנאמר  
שבעת ימים שאור לא  
ימצא בבתיכם וז' וז'  
ושפעתא שנאמר באבילת  
חמץ [ביום] ותרתי  
לאבילת מצה שנאמר  
כל מחסבת לא תאכלו  
וכי' ותרתי בערב תאכלו  
מצות וז' שיש דבעינן  
השבתות שאור ביום  
קודם היום אבילת מצה  
ותיק ותרתי אבילת מצה  
ליל מ"ז והא נמצא הויב  
השבתות שאור שרא'  
ב"ר :

לקמן פ' ע"ז  
מהל' דהא ע"ז

[לקמן י"]

[ב"מ כס'  
בב"ר יתומת]  
לקמן י"א  
דף כ"א

סנה  
ע"ז

[בשעה]

[וע"ז חוספות  
סיפורין לא'  
ד"ה כחן ועוד  
ס"ה ע"ז  
ותומין]

סיין מהל'ס  
[דף ה']